

Klima som lokalpolitisk utfordring

Alfred Bjørlo (Venstre), ordfører i Eid
Skei, 14. mars 2017

Oppdraget

- Klimapolitikk og klimatilpassing som lokalpolitikk
- Korleis kan politiske prosessar legge grunnlag for eit breiare samfunnsmessig engasjement knytt til klima- og klimatilpassing?
- Lokale folkevalde si rolle i arbeidet med klimatilpassing
- Dialog mellom administrativ og politisk leiing

Kva er politikk?

- ”Politikk er den verksemda innanfor eit sosialt system som inneber at mål blir sett, prioriteringar ordna, verdiar fordelt og verkemiddel valde og brukt.”
- Politika (gresk): *”Affairs of the state”/ ”Affairs of the cities”*

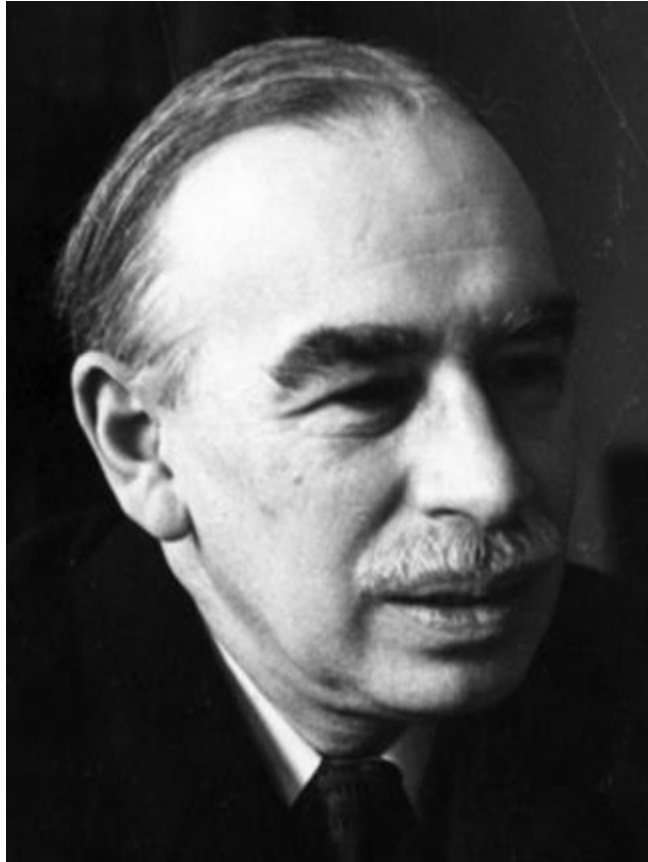
EID

THEY ALWAYS SAY
**TIME CHANGES
THINGS, BUT
YOU ACTUALLY
HAVE TO
CHANGE THEM
YOURSELF.**

-ANDY WARHOL

eid
INVITERER

The difficulty lies, not in the new ideas, but in escaping the old ones, which ramify, for those brought up as most of us have been, into every corner of our minds.

— *John Maynard Keynes* —

AZ QUOTES

Å skape forståing for endring: - Ei krevjande mental omstilling

Liv Signe Navarsete

1t · 🌐

Skundar meg å fylle diesel før Framstegspartiet får auka avgiftene! I dag køyrer eg frå Ljosne til Kalvåg i Sogn og Fjordane til møte, 288 km kvar veg, totalt 576 km. Om bilen brukar 0,5 l på mila vil Siv Jensen sitt forslag koste meg over hundre kroner ekstra på turen! Utan at miljøet sparar eit milligram CO2, for det finst ikkje alternativ med kollektiv i distriks-N... Se me

Skogeierne fornøyd

Administrerende direktør Erik Lahnstein i Norges Skogeierforbund er svært fornøyd med Venstres forslag.

- Dette er en veldig offensiv pakke som antakeligvis vil kunne utløse milliardinvesteringer i ny industri i Norge, sier han til Teknisk Ukeblad.

Lahnstein mener målet bidrar til at biodrivstoffprodusenter i Norge får den forutsigbarheten de trenger til å satse, slik at man slipper å bare importere fra utlandet, som har vist seg å være av varierende klima- og miljøkvalitet.

- Dette er ekstremt gode nyheter for alle som er opptatt av klima og for skogeierne som er opptatt av at råstoffet vårt skal kunne brukes til å skape arbeidsplasser og verdiskaping, sier Lahnstein.

Administrerende direktør Erik Lahnstein i Norges Skogeierforbund (t.h.) var svært fornøyd med at Venstres nestleder Terje Breivik foreslo en kraftig økning i omsetningskravet for biodiesel i partiets alternative statsbudsjett. (Foto: Privat)

Eid

I midten av Nordfjord

Kven er vi?

- Geografisk knutepunkt i Nordfjord
- Region rundt på 50.000
- 50/50 sentrum-bygder
- Kommune i vekst, senter i vekst

Å gå føre lokalt: Døme 1 - Fjordvarme

EID KOMMUNE

Energi frå fjorden

- kraft til ein aktiv kvardag!

eid
INVITERER

INVITERER

Status Nordfjordeid

	Oppvarma/kjølt areal (m ²)	Energi frå VP/frikjøling (kWh)	Samla effekt VP (kW)	Årleg energisparing (kWh)
Desember 2014	84 132	10 800 000	2 595	7 600 000

	Bustad	Off. bygg	Næring	Sum
Varmepumpeanlegg	26	9	15	50
Bygningar	43	16	16	75
Einingar	138			

- 25 bygningar har kjøling

SYSLA | GRØNN

Fjernvarme: Nybygget i bakgrunnen skal få varmtvann og oppvarming frå fjordvarme. Eit forskings- og utviklings- og utvilsmeir effektive og miljøvennlige løysingar. Frå venstre dagleg leiar i Ulstein fjernvarme AS, Øyvind Amdam, Frank Øen i Øen kuldeteknikk AS, teknisk leiar Frank Øen i Øen kuldeteknikk AS og Stephan ter Stege, dagleg leiar i ReN

Forskar på fjordvarmen

Energi frå fjorden skal snart varme opp fleire store bygningar i Ulsteinvik. Løysingar miljøvennlige.

NÆRINGS-LIV

Anne-Mari Tomsgard

Publisert: 06.02 2015 06:10

Sist oppdatert: 06.02 2015 09:10

Lefdal Mine Datacenter skal huse dataservere i en gammel olivingruve i Måløy.

Neste år åpner graven for de første dataserverne

Den gamle graven i Nordfjord skal bli grønt datacenter. IBM og tyske Friedhelm Loh Group vil flytte inn i Lefdal Mine Datacenter.

Å gå føre lokalt: Døme 2 – Grøn finansforvaltning

Finansplassering i norske kommunar

1. Pensjonsfond

- Forvalta av KLP (vanlegast) eller eiga pensjonskasse
- Eid: Ca 3-400 mill NOK
- KLP samla: Ca 500 mrd NOK

2. Øvrige fond og plasseringar

- "Kraftfond", overskotslikviditet etc
- Eid: Ca 100 mill NOK – forvalta av profesjonelle fondsforvaltarar

Grøn finansforvaltning: Vedtak i Eid (mars 2013)

”Eid kommune startar ein prosess for å vurdere muligheitene av å sikre ein grøn, miljøvennlig profil på kommunen sine fondsinvesteringar, utan at det svekkar dagens krav til avkastning og risiko.

Ei eventuell avgjerd om å innføre krav til «grøn finansforvaltning» blir å kome tilbake til som eiga sak.”

(Vedtatt med 29 mot 10 røyster)

EID KOMMUNE

EID KOMMUNE

ORDFØRAREN

Kommunal Landspensjonskasse
Dronning Eufemias gate 10

0191 OSLO

Vår ref.
14/481-2/K1-019//ABJ

Dykkar ref.

Dato:
04.03.2014

UTGREIING AV Å TREKKE UT KLP SINE INVESTERINGAR I OLJE-, GASS- OG KOLSLSKAP

A. Klimaendringane: Dramatiske og menneskeskapte

FNs klimapanel sin nyaste hovudrapport slår fast at ein er sikrare enn nokonsinne på at menneskeskapte utslepp av klimagassar påverkar klimaet på jorda, og at drastiske tiltak må setjast inn i løpet av kort tid dersom ein skal ha håp om å avgrense temperaturstigninga til to grade (togradersmålet). Stig temperaturane ut over dette, vil konsekvensane for både natur og menneskapt infrastruktur kunne bli svært omfattande

Det er brei politisk semje i Noreg om at kampen mot klimaendringane må prioriterast i norsk og internasjonal politikk i åra framover, og at ein overgang frå forureinande fossil til rein fornybar energi her må stå sentralt. Ein stor del av dei fossile ressursane under bakken og havbotnen kan rett og slett ikkje utvinnast dersom togradersmålet skal kunne nåast.

Konklusjon: Uavhengig utgreiing av uttrekk av kommunale pensjonsmidlar frå kol, olje og gass

Stortinget har no teikna eit "vegart" for ei mulig uttrekking av SPU frå investeringar i olje-, gass- og kolselskap. Det skal skje ved at det våren 2014 blir sett ned eit uavhengig ekspertutval for å ugreie ei slik uttrekking, med ferdigstilling og avgjerd neste år (2015).

Det er ut frå dette naturleg at eigarane av KLP set i gang same prosess som eigarane av Statens Pensjonsfond Utland no har sett i gang for dei statlege pensjonsinvesteringane: Utgreiing av å trekke kommunale pensjonsmidlar bort frå kol, olje og gasselskap, utan at dette svekkar krava til avkasting og risiko av investeringane. Prosessen bør gå parallelt med den statlege prosessen, med sikte på avgjerd i 2015.

Eg kjem til å ta dette framlegget opp på valmøtet for Sogn og Fjordane 27. mars 2014, jmf utsendt invitasjon til å spele inn synspunkt og innspel til vidareutvikling av KLP.

Eg ber om at framlegget blir distribuert slik at det kan bli drøfta også på andre valgmøte i KLP i vekene framover, med sikte på handsaming på generalforsamlinga for 2014.

Med helsing

Alfred Bjørlo
Ordfører

eid
INVITERER

HVA ER BEST FOR KLIMAET? KLP vurderer å gå ut av selskaper i kull, olje og gass, men Jeanett Bergan, leder for ansvarlige investeringer i KLP, utreder om det vil være bedre for klimaet å gå direkte inn i fornybar energi. Foto: Elin Høyland

Nyheter Oljefondet

KLP kan droppe kull, olje og gass

Pensjonsgiganten KLP kaster ut kullselskaper

Norges største forvalter av pensjonspenger vil selge unna alle aksjer og obligasjoner i kullselskapene pensjonskassen eier. I stedet vil selskapet investere en halv milliard kroner i ny grønn energiproduksjon i Afrika.

Sist endret 26.11.2014

Øker investeringene i fornybar energi og reduserer i kull

KLP har besluttet å øke sine investeringer med en halv milliard kroner i økt kapasitet innen fornybar energi. KLP trekker seg samtidig ut av selskaper som har en vesentlig del av sine inntekter fra kull. Med dette ønsker selskapet å bidra til et helt nødvendig skift fra fossilt brensel til fornybar energi.

Alfred Bjørlo (V) samtaler med Liv Stave (H) i en pause i fylkestinget i Sogn og Fjordane. Ordføreren i Eid er opptatt av at miljøpolitikken skal gå fra festtaler og prat til handlinger. Foto: Birthe Johanne Finstad/Sogn og Fjordane fylkeskommune

Samfunn

Ordføreren fikk KLP ut av kull

Én eneste kommune var nok til å få pengegiganten KLP til å trekke en halv milliard ut av kullselskaper.

Divestment in numbers

San Francisco, US

Divestment commitment \$583m

KLP, Norway

\$64.5m

The Rockefeller Brothers Fund, US

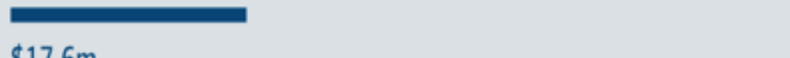
\$60m

University of Glasgow, UK

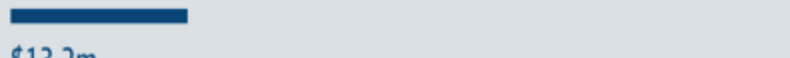
\$27m

Seattle, US

\$17.6m

Australian National University, Canberra

\$13.2m

Oslo divests from coal companies

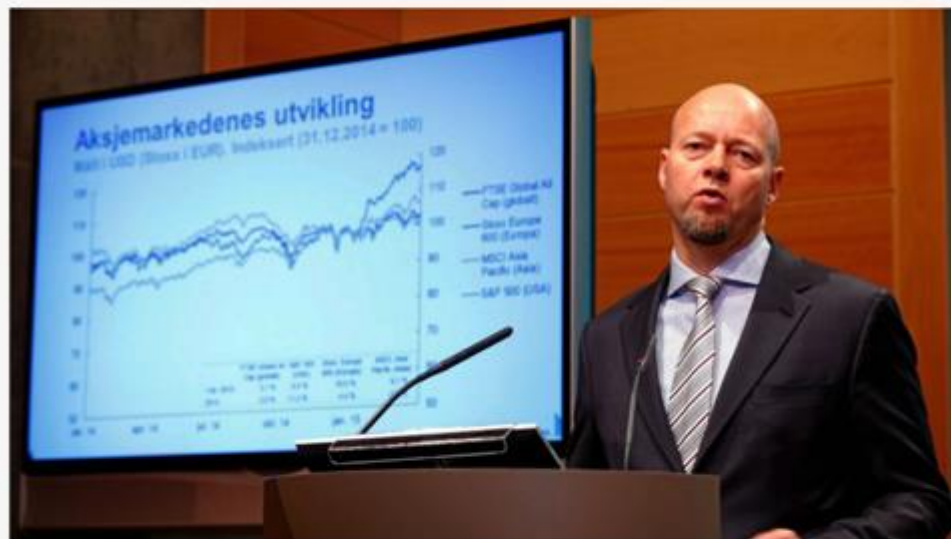
City becomes first capital in the world to join fossil fuel divestment movement, following demonstration of 1,000 people in February

Oljefondet skal ut av kull-selskaper

NTB / ANDREAS SLETTTHOLM

OPPDATERT: 27. MAI 2015 22:16 | PUBLISERT: 27. MAI 2015 20:28

Yngve Slyngstad leder Oljefondet, som nå ikke lenger skal investere i selskaper med mer enn 30 prosent av inntektene fra kull.
FOTO: Pedersen, Torje

Partiene på Stortinget er enige om at Statens pensjonsfond utland ikke skal investere i kullkraft- og kullgruveselskaper.

Sindre Stranden Tollefsen delte Framtiden i våre hender sitt bilete.

8 timer · 𐀀

Så folkens: Det nytter å være medlem i Framtiden i våre hender. Sjekk ut listen under. I dag kom siste skudd på stammen, da KLP trakk seg ut. Ekstra takk til Eid-ordfører Alfred Bjørlo, som har gjort manns jobb i kulissene.

NRK Sápmi

Norsk

Davvisámegillii

Julevsábmáj

Áarjelsaemien

TV

KLP trekker seg fra "The Black

KLP utelukker selskapene Energy Transfer Partners, Phillips 66, Enbridge Inc. og Marathon Petroleum Corporation som er tilknyttet Dakota Access Pipeline.

Etter grundig vurdering ønsker ikke KLP samarbeid med visse selskaper.
FOTO: TOM STROMME / AP

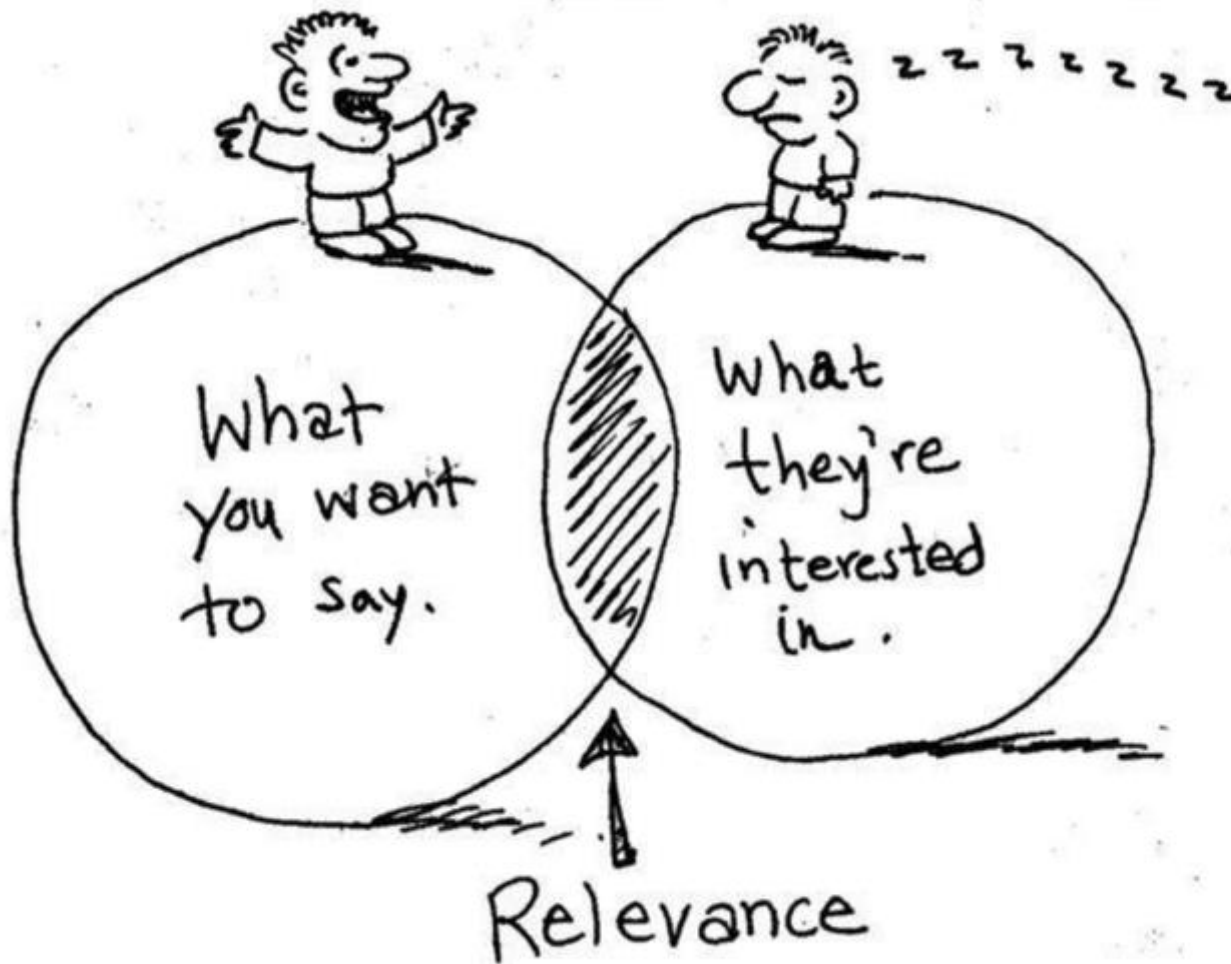
Framtiden
i våre hender

KLP SELGER SEG UT!

Ayşe Güneş / Independent / Rainy Media

Bankenes bidrag i Dakota Access pipeline:	DNB	4 500 millioner
	KLP	580 millioner
	Storebrand	278 millioner
	SpareBank 1	243 millioner
	Nordea	360 millioner

Korleis skape relevans for klimapolitikk lokalt?

Bli med - skap vår historie

Det Eid vi skal invitere til, er eit samfunn som ser framover. Ein stad det er godt å bu og leve for gamle og nye innbyggjarar, og i tillegg er ein attraktiv stad å kome til for dei 40-50.000 menneska i bu- og arbeidsmarknadsregionen rundt oss.

e!d Kort om prosjekta:

Hausten 2015 blir fleire store utbyggingsprosjekt starta opp i Eid. Nordøyrane friområde er saman med privat utbygging av kjøpesenter med 60-80 nye arbeidsplassar og 50 bustadeiningar, siste del av opparbeiding av Nordøyrane. Hogaåsen bustadfelt er den største bustadfeltsatsinga i Eid sidan Myklebuståsen på 1980-talet. Hausten 2015 startar bygginga av nytt helse- og omsorgssenter på Myrøldhaug - det største investeringsprosjektet i Eid nokon sinne.

Eid kommune startar også hausten 2015 bygging av ny stor fleirbrukshall ved Nordfjordeid skule. Siste etappe på samanhengande gang- og sykkelveg mellom Nordfjordeid sentrum og Nor bru blir starta opp seinhausten 2015. I tillegg er fleire større prosjekt allerede i gong, mellom anna Eid Næringspark på Myklebust/Stokkenes, LA-bygget på Langeland og utbygging av infrastruktur for ny vassforsyning frå Hornindalsvatnet.

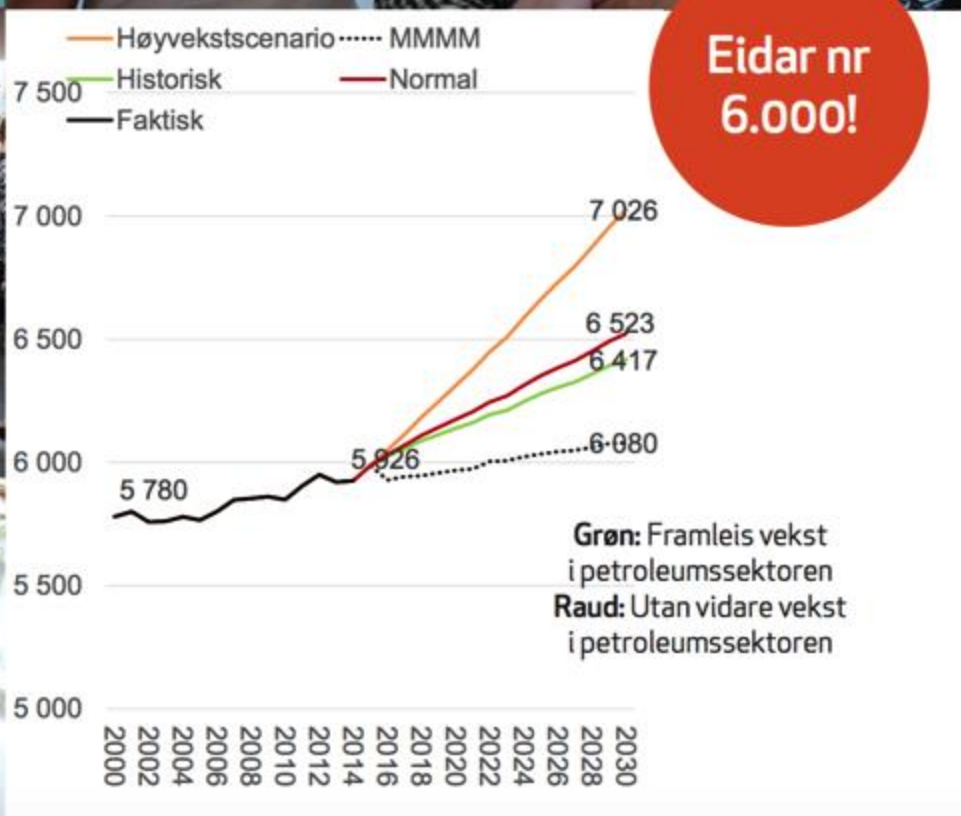
1. Nordøyrane friområde
2. Moengården
3. Hogaåsen bustadfelt
4. E39/Rv 15 Hjelle - Nor bru
5. Nytt Nordfjordeid vassverk
6. Fleirbrukshall
7. Omsorgssenter
8. Bustadsosial handlingsplan
9. LA-bygget
10. Eid Næringspark

Eid

Folketal i vekst

Scenarie folketalsvekst

Dersom Eid blir attraktiv tilsvarande nr 100 av 428 kommuner i staden for nr 200, kan folketallet i Eid passere 7.000 før år 2030. Eid har ei målsetjing om ei auke på 15% innan 2025.

EID KOMMUNE

Bygg for framtida!

Rettleiing
for energismarte
og miljøvennlege
bustadar

Eid kommune

Mars 2016

Eid kommune

Vår tid - vår framtid

Ny strategisk- utviklingsplan

Regional analyse for Eid 2015 utarbeidd av Telemarkforskning peikar på at det er stort rom for framtidig utvikling i Eid, "som skapes av det som stedet selv gjør". Eid har vilje og evne til å vekse og vidareutvikle seg som ein attraktiv stad å bu, leve, besøke og arbeide!

**Eid er i positiv utvikling!
Mykje nye investeringar, vekst
i næringslivet og folketalet.**

- Vidare vekst og utvikling er avhengig av ein koodinert innsats av alle aktørane i samfunnet vårt.

Strategiar vidare

- Tilrettelegge for bustad og næringsområde
- Rive murar - brukaren og menneska i sentrum:
Tettare samarbeid mellom ulike kommunale tenester
- Kapasitetsbygging i lokalsamfunnet: *Tettare samarbeid mellom kommune, frivillig sektor og næringsliv*
- Sentrumsutvikling: Campus Eid
- Regionalt senter for handel, skule og helse
- Naturleg plassering av statlege arbeidsplassar
- Klima- og energiplan, ny sykkelstrategi
- Fiberutbygging

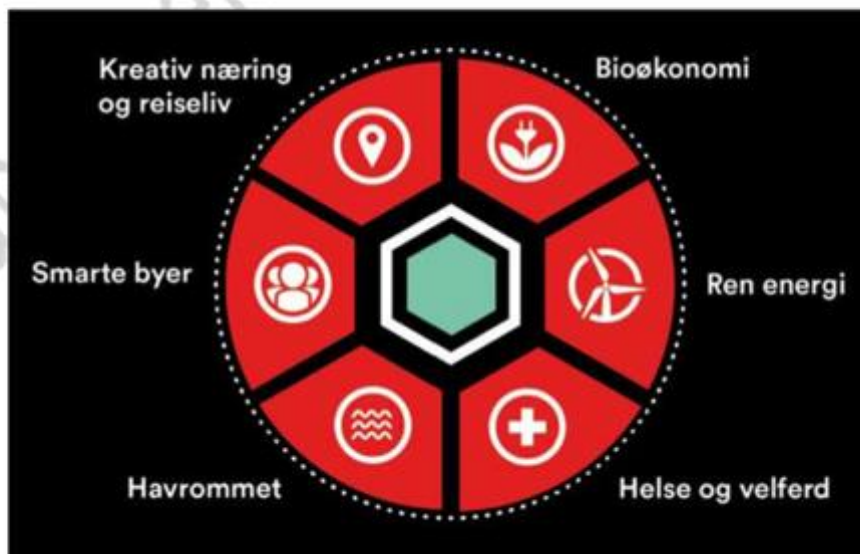

Planstrategi for Eid k

Figuren under frå Innovasjon Norge sitt «Drømmeløft» seier noko om kvar nasjonale myndigh «vil» og meiner det er rett å satse på innanfor næring.

N SAMFUNNSDEL
2013 - 2025

STYRE 20. JUNI 2013

Vanskelege dilemma

Høna eller egget – vekst eller vern

Meiner kommunen er på feil veg

Tidlegare leiar i Naturvernforbundet refsar Eid kommune for å satse både på miljø og cruise.

VERDISKAPING: Eid kommune håpar på fleire turistar og lokal verdiskaping. Miljø av miljøet.

FOTO: ILLUSTRASJON - SEAWALK NORDFJORD AS

Aleksander Båtnes
Journalist

Eva Marie Felde
Journalist

MER OM TURISME OG REISELIV I SOGN OG FJORDANE

MER OM KLIMA OG MILJØ

Han får støtte frå ZERO, som meiner at kommunen no må vere ein pådrivar for å sikre at cruisenæringa går i ei meir berekraftig retning.

– Cruisetraffikken er her og kjem til å vere rundt oss i framtida også. Då blir jobben til alle som er opptatt av klima å bidra til at den endrar seg slik at den blir mindre klimaskadeleg, seier dagleg leiar Marius Holm.

Politikk og forskning – to ulike rasjonalitetar

BÅDE JA OG NEI TIL ELBIL: Carlo Aall.
FOTO: VESTLANDSFORSKING

Men Aall åtvarar mot å sjå på elbilen som ein miljøfrelsar.

Staten si manglende samordning

Sogn og Fjordane

Tips oss!

Vestlandsrevyen

Høyr sendinga

Trafikk

Tonje må ut med 80.000 fordi ho bur i feil kommune

NORDFJORDEID (NRK): Medan staten somlar med raskartlegging, er Tonje Camilla Løfsnes Sjaastad ei av mange som må ta rekninga sjølv.

VIL RIVE OG BYGGE NYTT: Tonje Camilla Løfsnes Sjaastad og familien vil rive det gamle huset på tomta, for så å byggje eit nytt. – Vi må gjere undersøkingar av rasfare og grunnen, seier ho og fortel at dei er innforstått med å ta kostnadene sjølv.

FOTO: ASGEIR HEIMDAL REKSNES / NRK

Asgeir Heimdal Reksnes

Journalist

Anna Gytri

Journalist

[MER OM FLOM OG RAS I NORGE](#)

[Publisert 07.02.2017, kl. 05:11](#)

Velkommen til Eid

Hjartet på rette staden

Eid inviterer

Ei felles plattform for heile Eidasamfunnet, som bind saman alt det flotte arbeidet som blir gjort kvar dag for å få folk til å trivast.

“

Eid inviterer - eit ansvar og løfte om å vere i forkant, gjennomføre og levere. På små og store ting.

